

GEGEVENS OVER DE MOLLUSKEN VAN CURACAO
UITGEZONDERD DE MARIENE GASTROPODEN

door

Kees M. de Jong en Ingvar Kristensen
(RIVON-Mededeling nr. 276)

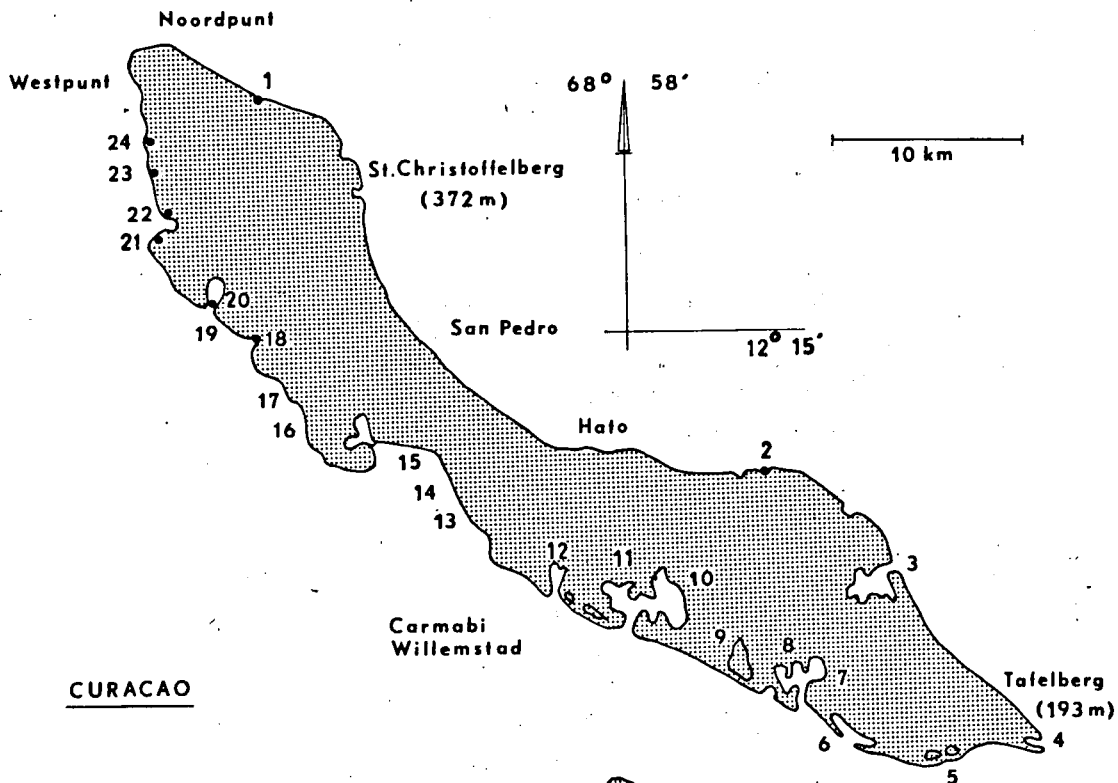
Een lijst van faunistische en biologische gegevens
verzameld door de Schelpdiersectie van de
Natuurwetenschappelijke Werkgroep van de
Nederlandse Antillen

Data on Molluscs of Curacao,
except for the Marine Gastropods.

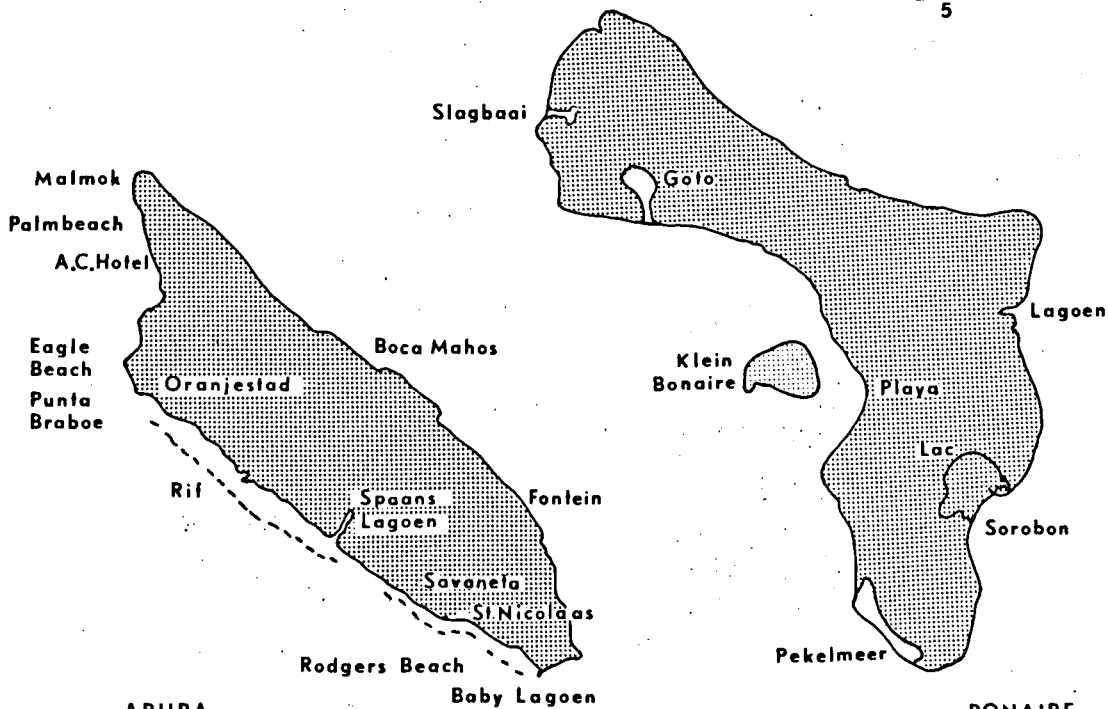
A list of faunistic and biological data collected
by the Malacological Section of the Natural Science
Study Group of the Netherlands Antilles. *

Uitvoering: Staatsbosbeheer - Utrecht - februari 1968.

CURACAO

ARUBA

BONAIRE

GEGEVENS OVER DE MOLLUSKEN VAN CURACAO
UITGEZONDERD DE MARIENE GASTROPODEN

De leden van de Schelpdiersectie van de Natuurwetenschappelijke Werkgroep der Ned. Antillen deden in de afgelopen vijf jaar regelmatig waarnemingen over het voorkomen van mollusken op en rondom Curacao. De gegevens over de mariene gastropoden zijn reeds gepubliceerd (De Jong & Kristensen 1965), die over de overige mollusken volgen thans.

Buiten de bespreking vallen de schelploze landgastropoden, waarvan er twee soorten bekend zijn van de Benedenwindse Eilanden (genus Vaginulus, zie W.H., 1940, p. 94) en de schelploze cephalopoden (octopoden, zie hiervoor Adam, 1937). Voor de volgorde en nomenclatuur van de mariene mollusken is gebruik gemaakt van Warmke & Abbott: Caribbean Seashells (1961), voor die van land- en zoetwatermollusken van Wagenaar Hummelinck (1940), met enkele wijzigingen overeenkomstig het systeem van Zilch (1959-1960).

Onder de landslakken komt, in tegenstelling tot mariene gastropoden, een opmerkelijk groot aantal soorten uitsluitend op de Benedenwindse eilanden voor (zie W.H., 1963); om uit te laten komen welke soorten endemisch zijn, is van alle landslakken der Benedenwinden het gehele verspreidingsgebied opgegeven.

Deze compilaties pretenderen niet een strikt wetenschappelijk karakter te hebben, maar kunnen van waarde zijn voor wie zich op de Antillen met deze materie bezighoudt.

De voornaamste medewerkers bij het verzamelen der gegevens waren:

Mevr. M.J.H. Beerman

Mevr. P. Brok

P.H.A. Bronneberg

J.A. Buijse

Drs. P. Creutzberg

P.F. Fontein

Mevr. P. Greeven

W.A. Janssen

Drs. Benno de Jong

Cor de Jong (CdJ)

Kees M. de Jong (KdJ)

Dr. Ingvar Kristensen

W.M. Kroes

A. Krumperman, arts

A.N. de Man

Mevr. M.L. Stil

Ir. J. v.d. Veen

M. van Veldhoven, arts

P.A. van der Werf

en hun huisgenoten

Voor de wijze waarop de gegevens verzameld werden, zij verwezen naar de genoemde publicatie over mariene gastropoden. Voor zover niet "dood" of "klep" vermeld wordt, zijn de soorten levend gevonden. De opgegeven vindplaatsen betreffen steeds Curacao, tenzij anders vermeld. Indien een soort slechts in enkele exemplaren door één of twee verzamelaars gevonden werd, worden hun namen genoemd ter aanduiding van de collectie, waar de schelp aanwezig is. Als documentatiecentrum fungeert het Caraïbisch Marien-Biologisch Instituut, Piscaderabaai, Curacao.

Aangezien afbeeldingen van de behandelde land- en zoetwater-slakken voor velen moeilijk of niet toegankelijk zijn, werden van de meeste soorten foto's opgenomen. Voor 6 soorten zijn hiervoor schelpen gebruikt uit het Zoölogisch Museum Amsterdam, voor de overige uit de collectie van de eerste auteur.

De heer W.H.J. Eijkman in Tilburg was zo vriendelijk de benodigde foto's te willen maken, waarvoor de auteurs hem veel dank verschuldigd zijn.

De schelpdiersectie wil gaarne haar zeer grote dank betuigen jegens Drs. H.E. Coomans, Amsterdam, die in de afgelopen jaren vele malen behulpzaam was bij de determinatie en het manuscript heeft doorgelezen.

Geografische namen op Curacao (zie kaartje p.2)

Ansinghplasp	10	Piscaderabaai	12
Awa Blancoe	5	Playa Chikitoe	21
Awa di Oostpunt	4	Playa Djeremi	23
Boca Grandi	1	Porto Marie	17
Boca Playa Canoa	2	San Juan	18
Bullenbaai	15	Schottegat	11
Daaibooi Baai	16	Spaanse Water	8
Fuikbaai	6	Sta. Barbara	7
Hoendoe	19	Sta. Marthabaai	20
Knipbaai	24	St. Jorisbaai	3
Koraal Specht	9	St. Michielsbaai	13
Lagoen	22	Vaersenbaai	14

Overzicht van Families en Genera

KLASSE GASTROPODA

<u>Prosobranchia uit het zoete water</u>	<u>Pulmonata uit het zoete water</u>
Familie Hydrobiidae	Familie Physidae
Genus Lyrodes	Genus Physa
<u>Prosobranchia van het land</u>	Familie Planorbidae
Familie Helicinidae	Genus Planorbis
Genus Alcadia	<u>Pulmonata van het land</u>
Lucidella	Familie Succineidae
Stoastomops	Genus Succinea
Familie Chondropomidae	
Genus Cistulops	
Tudora	

Familie Chondrinidae

Genus Gastrocopta

Familie Pupillidae

Genus Pupoides

Familie Férussaciidae

Genus Cecilioides

Familie Subulinidae

Genus Lamellaxis

Neosubulina

Luntia

Opeas

Cryptelasmus

Familie Polygyridae

Genus Thysanophora

Familie Euconulidae

Genus Guppya

Familie Bulimulidae

Genus Drymaeus

Familie Odontostomidae

Genus Tomigerus

Familie Orthalicidae

Genus Orthalicus

Familie Cerionidae

Genus Cerion

Familie Urocoptidae

Genus Brachipodella

Microceramus

Familie Streptaxidae

Genus Streptaxis

Gulella

KLASSE PELECYPODA

Protobranchia

Familie Nuculidae

Genus Nucula

Filibranchia

Familie Arcidae

Genus Arca

Barbatia

Arcopsis

Anadara

Familie Glycymerididae

Genus Glycymeris

Familie Mytilidae

Genus Modiolus

Brachidontes

Musculus

Botula

Lithophaga

Familie Isognomonidae

Genus Isognomon

Familie Pteriidae

Genus Pteria

Pinctada

Familie Pinnidae

Genus Pinna

Atrina

Familie Plicatulidae

Genus Plicatula

Familie Pectinidae

Genus Pecten

Chlamys

Lyropecten

Aequipecten

Familie Spondylidae

Genus Spondylus

Familie Limidae

Genus Lima

Familie Anomiidae

Genus Anomia
Pododesmus

Familie Ostreidae

Genus Ostrea
Pycnodonte
Crassostrea

Eulamellibranchia

Familie Crassatellidae

Genus Crassinella

Familie Carditidae

Genus Cardita

Familie Trapeziidae

Genus Coralliophaga

Familie Diplodontidae

Genus Diplodonta

Familie Lucinidae

Genus Lucina
Phacoides
Anodontia
Codakia
Divaricella

Familie Chamidae

Genus Chama
Pseudochama
Echinochama

Familie Erycinidae

Genus Erycina
Basterotia

Familie Cardiidae

Genus Trachycardium
Papyridea
Americardia
Laevicardium

Familie Veneridae

Genus Antigona
Chione
Anomalocardia
Transennella
Tivela
Pitar
Gouldia
Macrocallista

Familie Petricolidae

Genus Petricola

Familie Tellinidae

Genus Tellina
Arcopagia
Strigilla
Quadrans
Macoma
Apolymetis

Familie Semelidae

Genus Semele
Cumingia
Abra

Familie Donacidae

Genus Donax

Familie Sanguinolariidae

Genus Asaphis
Tagelus
Heterodonax

Familie Solenidae

Genus Solecurtis

Familie Mactridae

Genus Mactra

Familie Mesodesmatidae

Genus Ervilia

Familie Corbulidae

Genus Corbula

Familie Gastrochaenidae

Genus Gastrochaena

Familie Pholadidae

Genus Martesia

Familie Teredinidae

Genus Teredo

Familie Lyonsiidae

Genus Lyonsia

Familie Periplomatidae

Genus Periploma

Septibranchia

Familie Verticordiidae

Genus Verticordia

KLASSE CEPHALOPODA

Familie Spirulidae

Genus Spirula

Familie Loliginidae

Genus Sepiotheutis

KLASSE AMPHINEURA

Familie Cryptoplacidae

Genus Acanthochitona

Familie Ischnochitonidae

Genus Ischnochiton

Familie Chitonidae

Genus Chiton
Acanthopleura
Tonicia

KLASSE SCAPHOPODA

Familie Siphonodentaliidae

Genus Cadulus

Familie Dentaliidae

Genus Dentalium

KLASSE GASTROPODA

ORDE PROSOBRANCHIA

Uit het zoete water

Familie Hydrobiidae

Lyrodes parvulus Guilding, syn. Potamopyrgus parvulus.

Talrijk, o.a. in de bronnen van Hato, op de vlakte bij San Pedro, in de poelen tussen Westpunt en Noordpunt en in de Ansinghplas. Pl. 2, fig. 3.

Van het land

Familie Helicinidae

Alcadia dysoni Pfeiffer. Verspreidingsgebied: Venezuela, Trinidad, Margarita, Los Testigos, eilanden in Golf van Honduras (W.H., 1940). 5 dode ex. achter stenen, hoog op het strand met opgestoven zand, oost van Boca Mahos, Aruba (Beerman). Pl. 2, fig. 1 en 2.

Lucidella lirata Pfeiffer. Verspreidingsgebied: Midden-Amerika, Venezuela, West-Indië, Curacao en Bonaire (W.H., 1940). 25 ex. op Aruba bij Boca Mahos, dood (Beerman). Pl. 2, fig. 4 en 5.

Stoastomops walkeri H.B. Baker. Verspreidingsgebied: Bonaire. Kalkminnend onder stenen, in spleten en holten; (Baker, 1924. W.H., 1940). Pl. 2, fig. 7.

Familie Chondropomidae

Cistulops raveni Crosse. Verspreidingsgebied: Curacao, Aruba en Bonaire; op niet te droge, beboste plekken onder stenen en in spleten onder debris, ook in dood Manzanilla hout (op Hato); zeer algemeen. Pl. 1, fig. 7 en 9.

Tudora megacheilos megacheilos Potiez & Michaud (T. fossor H.B. Baker). Zilch noemt dit genus Licina. Verspreidingsgebied: Curacao en Aruba. Kalkminnend; op grond en lage struiken en onder stenen; zeer algemeen. Pl. 1, fig. 1.

Tudora megacheilos pilsbryi H.B. Baker. Verspreidingsgebied: Tafelberg van Sta. Barbara; aldaar talrijk. Ze onderscheidt zich van de voorgaande door een veel groter umbilicus, een sterker gewelfde mondrand, een iets groter tophoek en iets minder windingen, bovendien meer op de grond blijvend. Pl. 1, fig. 2.

Tudora rupis rupis H.B. Baker. Verspreidingsgebied: omgeving Tafelberg (Oost-Curacao); aldaar talrijk; groeilijnen regelmatig, 6 tot 9 per mm, terwijl de andere ondersoorten van T. rupis 1 tot 6 onregelmatige groeilijnen per mm hebben. Pl. 1, fig. 4.

Tudora rupis hatoensis Wagenaar Hummelinck. Verspreidingsgebied: Midden-Curacao; aldaar zeer algemeen; de spiraalsculptuur domineert over de axiale. Pl. 1, fig. 5.

Tudora rupis grandiensis H.B. Baker. Verspreidingsgebied: Midden- en Noordwest-Curacao; aldaar talrijk; spiraal en axiale sculptuur ongeveer even sterk ontwikkeld.

Tudora rupis muskusi H.B. Baker. Verspreidingsgebied: West-Curacao; aldaar zeer algemeen; de axiale sculptuur domineert over de spiraalsculptuur. Pl. 1, fig. 6.

Tudora aurantia Wood. Verspreidingsgebied: Bonaire; algemeen. Pl. 1, fig. 3.

Tudora maculata H.B. Baker. Verspreidingsgebied: Bonaire; op de hogere kalksteenheuvels, op niet te droge, beboste plekken onder stenen en in spleten onder debris; talrijk. Pl. 1, fig. 8.

ORDE PULMONATA

Uit het zoete water

De soorten, die alleen in vijvers worden aangetroffen en daar kennelijk recent van elders zijn ingevoerd, zijn niet opgenomen.

Familie Physidae

Physa cubensis Pfeiffer. In de Ansinghplas en in de groeve op San Juan; in de meeste uitgedroogde poelen dood aangetroffen. Vrij zeldzaam na een aantal opeenvolgende droge jaren. Pl. 2, fig. 8 en 9.

Familie Planorbidae

Planorbis circumlineatus Shuttleworth. Zeer algemeen, komt in bijna alle plassen voor. Pl. 2, fig. 11 en 12.

Van het land

Familie Succineidae

Succinea barbadensis Guilding. Verspreidingsgebied:

Kleine Antillen, Curacao; op grashalmen op vochtige plaatsen o.a. Hato en Koraal Specht. Pl. 2, fig. 6.

Succinea gyrata Gibbons. Verspreidingsgebied: Curacao en

Bonaire; onder stenen, onder de schors van dode bomen en in de spleten in de schors van levende bomen (Baker, 1924; v.B.J. 1925. W.H., 1940).

Familie Chondrinidae

Gastrocopta barbadensis Pfeiffer. Verspreidingsgebied:

West-Indië, Paraguaná, La Goajira, Curacao (W.H., 1940; Haas, 1960). Pilsbry beschreef de dieren van Curacao als een aparte ondersoort (G.b.hojeda), waarmee W.H. zich niet en Haas zich wel kan verenigen.

Gastrocopta curacoana Pilsbry. Verspreidingsgebied:

Venezuela, Curacao, Aruba en Bonaire. (W.H., 1940; Haas, 1960). Algemeen onder stenen op niet te vochtige plaatsen; kalkminnend. Pl. 2, fig. 10.

Gastrocopta octonaria Pilsbry. Verspreidingsgebied:

Curacao, Aruba, Bonaire, Venezolaanse eilanden, La Goajira (W.H., 1940; Haas, 1960). Vrij algemeen.

Gastrocopta servilis Gould. Verspreidingsgebied: Kleine

Antillen, Curacao, Aruba, Bonaire (Haas, 1960).

Familie Pupillidae

Pupoides marginatus Pfeiffer. Verspreidingsgebied:

Venezuela, West-Indië, Curacao, Aruba, Bonaire. (W.H., 1940; Haas, 1960). Vrij algemeen onder stenen. Pl. 2, fig. 15.

Familie Férussaciidae

Cecilioides consobrina Orbigny. Verspreidingsgebied:

Venezuela, West-Indië, Curacao, Aruba, Bonaire (W.H., 1940). Oosthelling Tafelberg in aarde onder bomen. Pl. 3, fig. 1.

Cecilioides gundlachi Pfeiffer. Verspreidingsgebied:

Guyana, West-Indië, Curacao (W.H., 1940). Pl. 3, fig. 2.

Familie Subulinidae

Subulina octona Bruguière. Cultuurvolgend. Wordt in Nederland in broeikassen aangetroffen. In de Plantentuin aan de rand van een vijver vele ex. tot 15 mm lang, Koraal Specht een juv. ex., verder in tuinaarde. Pl. 3, fig. 3.

Lamellaxis gracilis Hutton. Verspreidingsgebied: Midden- en Zuid-Amerika, West-Indië, Curacao, Aruba, Bonaire. (W.H., 1940; Haas, 1962). In dood hout op Hato, in aarde van bloembak. Pl. 3, fig. 4.

Lamellaxis micrus Orbigny. Verspreidingsgebied: Midden- en Zuid-Amerika, West-Indië, Curacao, Aruba, Bonaire. (W.H., 1940; Haas, 1962). Vooral op in cultuur gebracht terrein. Pl. 3, fig. 8.

Leptinaria (Neosubulina) gloynii Gibbons. Verspreidingsgebied: Curacao, Aruba, Bonaire, St.Maarten. (W.H., 1940; Haas, 1962). Kalkminnend, in spleten onder humus; zeer algemeen. Haas, 1962, noemt Neosubulina harterti E.A. Smith van Bonaire en N. scopulorum H.B. Baker van Aruba als aparte soorten. W.H., 1940, beschouwt deze als synoniemen van L. (N.) gloynii. Pl. 3, fig. 5 en 6.

Leptinaria (Luntia) insignis E.A. Smith. Verspreidingsgebied: Trinidad; Aruba, bij Fontein. (W.H., 1940). Pl. 3, fig. 9.

Opeas pumilum Pfeiffer. Verspreidingsgebied: Zuid-Amerika, West-Indië, Curacao (Haas, 1962). Tropen en subtropen van oude en nieuwe wereld (Zilch, 1959). In bloembakken aangetroffen. Pl. 3, fig. 10.

Cryptelasmus canteroiana Pfeiffer. Verspreidingsgebied: Cuba, Saba, Curacao (Haas, 1962). Linksgewonden. Op Hato aangetroffen in rottend hout. Pl. 3, fig. 7.

Familie Polygyridae

Thysanophora crinita Fulton. Verspreidingsgebied: Curacao, Aruba, Paraguaná, La Goajira; kalkminnend, onder stenen (Baker, 1924; W.H., 1940). Pl. 4, fig. 1 en 2.

Thysanophora vanattai H.B. Baker. Verspreidingsgebied: Aruba; onder stenen op beschutte plaatsen; schelp $2\frac{1}{2}$ mm lang (Baker, 1924; W.H., 1940). Pl. 4, fig. 3 en 4.

Familie Euconulidae

Guppya molengraaffi H.B. Baker. Verspreidingsgebied:
St. Christoffelberg. Slechts 1 ex. waarnaar de
soort beschreven werd (Baker, 1924).

Familie Bulimulidae

Drymaeus multilineatus Say. Verspreidingsgebied: Florida,
Yucatan, tot Venezuela, Curacao? Na 1920, voor
zover bekend, niet meer verzameld. Baker (1924)
merkt op "It does not appear to be established
under natural conditions on Curacao".

Drymaeus virgulatus Férussac (D. elongatus Röding).
Verspreidingsgebied: West-Indië, N.Venezuela en
N.O.Colombia. Niet gebonden aan kalksteenbodem;
op bomen, algemeen op Curacao. Pl. 4, fig. 5.

Familie Odontostomidae

Tomigerus cumingi Pfeiffer. Verspreidingsgebied: Brazilië,
Venezuela, Margarita (Pilsbry, 1901; W.H., 1940).
Een 10-tal dode ex. achter stenen, hoog op het
strand, oost van Boca Mahos, Aruba (Beerman)!
Pl. 4, fig. 6 en 7.

Familie Orthalicidae

Orthalicus maracaibensis Pfeiffer. Verspreidingsgebied:
Venezuela, Colombia, Margarita en subfossiel op
Aruba (W.H., 1940).

Familie Cerionidae

Cerion uva Linné. Verspreidingsgebied: Curacao, Aruba en
Bonaire. Kalkminnend, op de grond en laag op
struiken. Tijdens droogte zitten zij met een snel
verhardend vlies van slijm over de mondopening, op
het substraat geplakt. Zo kunnen zij maanden of
langer onbeweeglijk blijven zitten; pas als de om-
geving vochtig wordt kruipen zij weer rond. Op
Curacao zijn ze ongelooflijk talrijk; op Aruba, dat
merkbaar droger is dan Curacao, komen ze slechts
op bepaalde plaatsen in kolonies voor. Zeer varia-
bel wat betreft aantal windingen en afmetingen,
hetgeen mogelijk verband houdt met de mate van
blootstelling aan de passaatwind en de rijkdom van
het milieu. Pl. 2, fig. 13 en 14.

Familie Urocoptidae

Brachypodella raveni Crosse. Verspreidingsgebied: Curacao, Aruba en Bonaire. Kalkminnend, onder stenen, zeer algemeen. Pl. 4, fig. 8 en 9.

Microceramus bonairensis E.A. Smith. Verspreidingsgebied: Curacao, Aruba, Bonaire en de Venezolaanse eilanden Blanquilla en Tortuga, zij het in iets gewijzigde vorm, alsmede subfossiel op het schiereiland Paraguaná (W.H., 1940). Kalkminnend, onder stenen, zeer algemeen. Pl. 4, fig. 10.

Familie Streptaxidae

Streptaxis glaber Pfeiffer. Verspreidingsgebied: het noordelijk deel van het vasteland van Zuid-Amerika en de eilanden Trinidad, Barbados en Margarita (Venmans, 1963). 2 ex. dood, Oost van Boca Mahos, Aruba, hoog op het strand achter stenen (Beerman)!

Gulella bicolor Hutton. Verspreidingsgebied: vele tropische gebieden, ook het Caraïbisch gebied (Venmans, 1963). Op Curacao in aarde in bloembakken aangetroffen. Pl. 4, fig. 11.

KLASSE PELECYPODA

ORDE PROTOBRANCHIA

Familie Nuculidae

Nucula aegeënsis Jeffreys. Enige kleppen uit dreggingen
(KdJ).

ORDE FILIBRANCHIA

Familie Arcidae

Arca zebra Swainson. Algemeen. Als alle Arca en Barbatia
soorten met byssusdraden vastgehecht aan stenen,
vanaf 20 cm diepte.

Arca imbricata Bruguière. Algemeen.

Barbatia candida Helbling. Algemeen.

Barbatia cancellaria Lamarck. Algemeen.

Barbatia domingensis Lamarck. Algemeen.

Barbatia tenera C.B. Adams. Minder algemeen. Umbo ligt
ver buiten het ongetande midden van het slot.

Arcopsis adamsi Dall. Algemeen onder stenen op $\frac{1}{2}$ tot $1\frac{1}{2}$ m
diepte. De umbo ligt tegenover het ongetande mid-
den van het slot.

Anadara notabilis Röding. Algemeen in zand en fijne modder
vanaf $\frac{1}{2}$ m diepte.

Anadara lienosa floridana Conrad. Losse kleppen vrij alge-
meen aan Aruba's Z.W.kust.

Anadara ovalis Bruguière. 1 klep Playa, Bonaire
(Krumperman).

Anadara chemnitzii Philippi. 1 klep Eagle Beach, Aruba
(Buijse).

Familie Glycymerididae

Glycymeris decussata Linné. Algemeen, vooral op Aruba's
Westkust.

Glycymeris undata Linné. Algemeen, vooral op Aruba's
Westkust.

Glycymeris pectinata Gmelin. Algemeen in zand van 1 tot
4 m diepte, talrijk in Awa di Oostpunt.

Familie Mytilidae

Modiolus americanus Leach. Algemeen in zand, o.a. in Spaanse Water.

Brachidontes citrinus Röding. Op Curacao minder algemeen, Awi di Oostpunt; zeer algemeen (uitgestrekte banken) aan hele Z.W.kust van Aruba.

Brachidontes exustus Linné. Algemeen in binnenbaaien tussen hoog- en laagwaterlijn.

Brachidontes recurvus Rafinesque. Algemeen beneden laagwaterlijn.

Musculus lateralis Say. Algemeen op aangroeiingen op mangrovewortels. De ex. die v.B.J., 1927, Modiolaria marmorata Forbes noemt, zijn identiek met deze soort.

Botula fusca Gmelin, (B.cinnamomea Lamarck). Volgens McLean (1951) zijn dit twee aparte soorten, waarvoor hij als maat resp. 19 en 45 mm opgeeft; volgens Warmke & Abbott (1961) is B.cinnamomea "an absolute synonym" van B.fusca, als maat geven zij $\frac{3}{4}$ inch = 19 mm. Wij hebben 5 stuks van 8 tot 15 mm en 2 stuks van resp. 23 en 37 mm. Behoudens de grootte konden wij geen verschil tussen de schelpen ontdekken.

Lithophaga nigra Orbigny. Algemeen. Als alle West-Indische Lithophaga soorten borend in koraal.

Lithophaga antillarum Orbigny. Algemeen.

Lithophaga bisulcata Orbigny. In v.B.J., 1927, p. 25 en 26 vermeld als L. nasuta Philippi en L.appendiculata Philippi. Zeer algemeen.

Lithophaga aristata Dillwyn. (zie McLean, 1951). Veel minder algemeen.

Familie Isognomonidae

Isognomon alatus Gmelin. Zeer talrijk op mangrovewortels. Worden veelvuldig door Chicoreus brevifrons be-laagd. Volgens Boeke (1907) werden ze vroeger ge-geten, ondanks hun geringe substantie en hun groot aantal parasieten (Coomans, 1959).

Isognomon bicolor C.B.Adams. Algemeen.

Isognomon radiatus Anton. Algemeen, onder tegen stenen en in spleten op ondiep water.

Familie Pteriidae

Pteria colymbus Röding. Algemeen beneden 15 m, ondieper zijn ze echter weinig talrijk, o.a. Piscadera-binnenbaai en St.Jorisbaai.

Pinctada radiata Leach. Algemeen. De pareloester, die nabij Margarita in open zee leeft, wordt op Curacao in ondiep water, vooral in de binnenbaaien gevonden. Hij zet hier maar een dunne laag paarlemoer af en produceert zelden of nooit parels (Coomans, 1959). In de Paardenbaai op Aruba zeer talrijk op $\frac{1}{2}$ tot 1 m diepte.

Familie Pinnidae

Pinna carnea Gmelin. Zeer algemeen, vooral in binnenbaaien. Groeien snel, in eerste jaar tot 18 cm, in tweede jaar tot 24 cm.

Atrina seminuda Lamarck. Vrij algemeen in binnenbaaien; omdat de schelp maar even boven het substraat uitsteekt, valt deze niet erg op.

Familie Plicatulidae

Plicatula gibbosa Lamarck. Vrij algemeen. Gemakkelijk te onderscheiden van andere, op P.gibbosa gelijkende tweekleppigen door de twee grote tanden van het scharnier.

Familie Pectinidae

Pecten ziczac Linné. Minder algemeen, op en in modderige bodem o.a. Piscaderabaai en St.Jorisbaai. Bij Malmok, Aruba, in zand.

Chlamys sentis Reeve. Moeilijk van C.ornata te onderscheiden; bij C.ornata is het verschil tussen grote en kleine ribben meer uitgesproken dan bij C.sentis. In onze collecties was de verhouding C.sentis tot C.ornata 1 op 10. Zij worden op dezelfde vindplaatsen aangetroffen.

Chlamys ornata Lamarck. Vrij algemeen, onder aan stenen gehecht, van $\frac{1}{4}$ tot 8 m diep.

Chlamys benedicti Verrill & Bush. 1 ex. van 14 mm in Boca Sta. Martha onder aan een steen vastgehecht, diepte 1 m (Buijse); 2 losse kleppen van 17 en 11 mm Playa, Bonaire (Krumperman).

Chlamys imbricata Gmelin. Minder algemeen, onder aan stenen gehecht.

Chlamys multisquamata Dunker. (zie McLean, 1951). Een paar dode ex. op 15 tot 30 m diepte bij Sta. Martha en Bullenbaai, 1 ex. op een steen vastgehecht op 8 m diepte bij Playa Hoendoe (CdJ).

Lyropecten antillarum Récluz. Vrij algemeen, in binnenbaaien onder aan stenen en koralen gehecht.

Lyropecten nodosus Linné. Minder algemeen.

Aequipecten muscosus Wood. Algemeen, onder tegen stenen, o.a. Fuikbaai.

Aequipecten gibbus Linné. Vrij algemeen. In het opgespoten materiaal uit het Schottegat en de St. Jorisbaai werden schelpen gevonden, die opmerkelijk donker van kleur en bijzonder zwaar zijn; voor het overige zijn ze niet van de andere te onderkennen. Mogelijk een gevolg van chemische inwerking van de omgeving.

Familie Spondylidae

Spondylus americanus Hermann. Tegen rotsen en in spleten, algemeen. De onderste schelphelft is geheel vastgegroeid aan het substraat.

Familie Limidae

Lima lima Linné. Vrij algemeen op 2 tot 5 m diepte, meest met byssus aan het substraat verbonden. Tot 45 mm groot (Janssen, Buijse).

Lima pellucida C.B. Adams. Vrij algemeen op 1 tot 4 m diepte in binnenbaaien onder stenen. Bij omkeren van deze trachten ze weg te zwemmen of zich dieper in spleten terug te trekken.

Lima scabra Born. Zeer algemeen in rotsspleten en onder stenen, vooral in de binnenbaaien. Tentakels meestal rood, doch sommige ex. hebben bijna witte tentakels. Een vorm met een fijnere sculptuur is beschreven als Lima scabra forma tenera Sowerby. Deze vorm is ook algemeen.

De kleur van Lima scabra verschilt niet veel van die van de vorm tenera. Beide bezitten een bruin periostracum, dat van de vorm tenera is echter geliger. Inwendig is Lima scabra vaak groenig, hetgeen bij de vorm tenera niet of in veel mindere mate voorkomt.

Familie Anomiidae

Anomia simplex Orbigny. Algemeen in binnenbaaien op schone, harde, oppervlakken, o.a. op flessen.

Pododesmus rudis Broderip. Minder algemeen. Bij jonge ex. van de vorige soort te onderkennen doordat de oppervlakte geen of in veel mindere mate concentrische sculptuur vertoont en minder glad is. Bij iets oudere ex. is het gat voor doorlating van de byssus dichtgegroeid, d.w.z. verkalkt.

Familie Ostreidae

Ostrea equestris Say. Algemeen tegen steen. In rustig water zijn ze regelmatig gebouwd en minder plat dan in de branding. Buijse heeft een ex. van bijna 9 cm. Volgens Warmke & Abbott (1961) is O.cristata Born een synoniem. In Abbott's American Seashells (1954) blz. 373 staat echter "O.cristata Born is quite different and is limited to South America". O.cristata heeft geweldige gestekelde kammen, terwijl O.equestris een vrij vlak schelpoppervlak heeft.

Ostrea frons Linné. Algemeen.

Pycnodonte thomasi McLean. Abbott (American Seashells) noemt deze soort P.hyotis Linné, kennelijk aannemende dat dit dezelfde soort is die onder die naam in de Pacific voorkomt. Vrij algemeen tegen rotsen gemetseld o.a. bij Playa Chikitoé. De schelpen hebben een sponsachtige structuur; deze valt in het bijzonder op aan de buitenkant van die schelpen, die niet door kalkalgen zijn overwoekerd en aan de binnenrand waar de dunne porceleinlaag ontbreekt of is afgebrokkeld. In het inwendige der schelp bedekt de porceleinlaag deze structuur wel grotendeels doch bij de meeste exemplaren lang niet volledig. De schelp wordt ongeveer 7 cm groot.

Crassostrea rhizophorae Guilding. Algemeen in binnenbaaien, ook laag in de getijzone op stenen. Zij worden vaak

door Chicoreus brevifrons en Cymatium muricinum aangeboord.

De ex. door v.B.J. (1937) als Ostrea virginica Gmelin vermeld, zijn zonder twijfel C.rhizophorae. De soort werd vroeger veel gegeten, tegenwoordig nauwelijks meer (Coomans, 1959).

ORDE EULAMELLIBRANCHIA

Familie Crassatellidae

Crassinella guadaloupensis Orbigny. Vrij algemeen uit dreggingen.

Familie Carditidae

Cardita gracilis Shuttleworth. Losse kleppen worden vrij algemeen aan Aruba's Z.W.kust gevonden. Bij Punta Braboe en Palmbeach 7 ex., waarvan 5 tussen zee-wier en zand en 2 vast onder aan een steen; 3 waren roestbruin/wit, 2 oranje/wit en 2 geheel wit. (Beerman, de Man en El. Johnson). Van Curacao 1 klep, roestbruin/wit, bij Westpunt (Buijse).

Familie Trapeziidae

Coralliophaga coralliophaga Gmelin. Vrij algemeen. Onder anderen werd een ex. verzameld dat geheel besloten was in de lege schelp van een soortgenoot, die weer in een gat in koraal zat.

Familie Diplodontidae

Diplodonta punctata Say. Algemeen in binnenbaaien.

Diplodonta nucleiformis Wagner. 1 klep uit opspuiting St.Jorisbaai (KdJ).

Diplodonta semiaspera Philippi. 1 ex. uit St.Jorisbaai (KdJ).

Diplodonta notata Dall & Simpson. 1 klep uit Piscadera-binnenbaai (Coomans).

Familie Lucinidae

Lucina pensylvanica Linné. Algemeen uit dreggingen in binnenbaaien.

Lucina blanda Dall & Simpson. Enige kleppen uit opspuiting Schottegat, 1 klep Fuikbaai, meerdere kleppen op Aruba en in Lac, Bonaire.

Phacoides leucocyma Dall. Zie Abbott, American Seashells, die haar onder het genus Lucina rangschikt. Enige kleppen bij Lagoen, Sta.Marthabuitenbaai en op Bonaire.

Phacoides pectinatus Gmelin. 1 klep bij Playa Djerimi (Buijse).

Phacoides muricatus Spengler. 1 klep uit opspuiting St. Jorisbaai (KdJ).

Anodontia alba Link. In modderbodem, o.a. in St.Jorisbaai talrijk, tot 62 mm lang, dikte ongeveer $\frac{2}{3}$ van de lengte, van binnen oranje-geel getint.

Anodontia spec. zelfde vindplaats als vorige; 2 doubletten van 28 en 40 mm lengte en vele losse kleppen; dikte ongeveer $\frac{1}{2}$ van de lengte; van binnen geheel of nagenoeg geheel wit; overigens gelijk aan vorige soort.

Codakia orbicularis Linné. Zeer algemeen in zand en modder.

Codakia costata Orbigny. Zeer algemeen in zand en modder.

Codakia orbiculata Montagu. Zeer algemeen in zand en modder. In twijfelgevallen te onderkennen van C.orbicularis doordat de afstand tussen laterale tand en umbo bij de laatste veel kleiner is.

Codakia pectinata C.B. Adams. Zie Weisbrod, Venezuelan Cenozoic Pelecypods (1964). 1 doublet 11 x 11 x 7 mm, Boca Playa Canoa. Geen wangen, concentrische draden veel dichter opeen dan bij de vorige, ook tot het subgenus Jagonia behorende soort. Radiale ribbels ontspringen op het voorste derde deel ten dele vanaf een ongedefinieerde lijn van top tot basis.

Codakia spec. 1 doublet en 1 klep van Boca Playa Canoa en losse kleppen van Aruba. Als vorige soort, echter veel groter nl. 17 x 17 x 11 mm, terwijl het kenmerk dat de radiale ribbels op het voorste derde deel ten dele op een ongedefinieerde lijn ontspringen, ontbreekt.

Divaricella quadrisulcata Orbigny. Zeer algemeen in binnenbaaien op zanderige bodem.

Familie Chamidae

Chama macerophylla Gmelin. Zeer algemeen. Zit als alle

Chama-soorten vastgemetseld op hard substraat. Mantellijn loopt naast de rand van de voorste spieraanhechtingsplaats.

Chama congregata Conrad. Algemeen. Sculptuur v.n. radiaal, vrij vlak. Mantellijn valt samen met de rand van de voorste spieraanhechtingsplaats.

Chama sarda Reeve. Vrij algemeen. Sculptuur toont veel overeenkomst met die van C.macerophylla. De mantellijn valt samen met de rand van de voorste spieraanhechtingsplaats.

Chama florida Lamarck. Vrij algemeen. Sculptuur voornamelijk concentrisch, vrij vlak. De mantellijn, indien ter plaatse te onderkennen, loopt langs de voorste spieraanhechtingsplaats.

Chama sinuosa var. lamarckiana Clessin. (Zie v.B.J., 1927, p. 30). Op harde zeebodem, 1 tot 4 m diep; o.a. talrijk bij Koraal Specht. Geen karteling op de binnenrand, aansluiting van de mantellijn op het einde van de spieraanhechtingsplaatsen, inwendig wit en groenig. (Zie ook C.sinuosa Broderip, in Abbott, 1954).

Pseudochama radians Lamarck. In binnenbaaien op hard substraat, algemeen.

Echinochama arcinella Linné. 1 levend ex. van 45 mm op 3 m diepte los tegen de rotswand in de monding van de Sta.Marthabaai. Uit de aanhechtingsplaats op een van de kleppen is af te leiden, dat dit ex. voorheen had vastgezeten; leg.Fontein. Meerdere losse kleppen bij Malmok-Zuid, Aruba, waarvan de meeste na orkaan "Hazel" (Beerman).

Familie Erycinidae

Erycina emmonsi Dall. 2 kleppen uit de St.Jorisbaai van 10 en 13 mm waarvan de grootste met granuleus oppervlak, zoals bij Basterotia quadrata wordt aangetroffen.

Basterotia quadrata Hinds. Algemeen, o.a. in St.Jorisbaai en Fuikbaai.

Basterotia elliptica Récluz. Minder algemeen, o.a. St.Jorisbaai.

Familie Cardiidae

Trachycardium magnum Linné. Minder algemeen, binnenbaaien.

Trachycardium muricatum Linné. Zeer algemeen in binnenbaaien.

Trachycardium isocardia Linné. Minder algemeen in binnenbaaien.

Papyridea soleniformis Bruguière, (P.hiatus Meuschen).
Algemeen in binnenbaaien.

Papyridea semisulcata Gray. 1 ex. in zand onder steen in Awa di Oostpunt (Buijse), 1 klep voor de kust van Sta.Martha en 1 klep in Awa Blancoe.

Americardia guppyi Thiele. Vrij algemeen in binnenbaaien.
Van kleine A.media te onderscheiden doordat de klepwand bij A.media een hoek maakt van 90° en bij A.guppyi van ongeveer 120°.

Americardia media Linné. Vrij algemeen in binnenbaaien.

Laevicardium laevigatum Linné. Zeer algemeen in binnenbaaien. De schelpen van het Spaanse Water zijn meer oranje getint dan die van Awa di Oostpunt.

Laevicardium brasilianum Lamarck. Zie Johnsonia no. 13, 1944 en Usticke, 1959. Tot 17 mm groot, bruine zigzag-tekening of spikkels. Behalve door de kleur van jonge L.laevigatum te onderkennen doordat de umbo minder geprononceerd is. In een gemengde collectie van een 50 tal L.brasilianum en jonge, witte, L.laevigatum waren de aantallen ongeveer gelijk. Johnsonia, 1944, noemt L.brasilianum een syn. van L.laevigatum, terwijl Usticke, 1959, ze als een aparte soort beschouwt.

Laevicardium pictum Ravenel. Meerdere dubbele kleppen aan Zuid- en Westkust van Aruba (Beerman).

Laevicardium sybariticum Dall. 1 ex. uit de monding van de St.Jorisbaai, dood (KdJ), vele dubbele kleppen westkust Aruba (Beerman).

Familie Veneridae

Antigona listeri Gray. Niet zeldzaam op ondiep water, o.a. Spaanse Water.

Antigona rigida Dillwyn. Niet zeldzaam op ondiep water.

Chione canellata Linné. Zeer algemeen in binnenbaaien, ook als deze hypersalien zijn. De soort kan grote zoutgehalte-schommelingen verdragen.

Chione intapurpurea Conrad. St.Michielsbaai (Coomans, v.Veldhoven).

Chione granulata Gmelin. Vrij algemeen, o.a. in Boca Playa Canoa.

Chione paphia Linné. Algemeen. Talrijk in opspuitsel uit het Schottegat en op Aruba's Zuid-Westkust. Rugzijde lunula sterk concaaf.

Chione latilirata Conrad. 1 klep uit opspuitsel Schottegat is waarschijnlijk deze soort (Buijse). Volgens Abbott, American Seashells, is de rugzijde van de lunula bijna recht en komt de soort voor op omstreeks 35 m diepte.

Na orkaan "Hazel" werden vele enkele en meerdere dubbele kleppen op Aruba's Westkust verzameld (De Man, El.Johnson en Alice Mullen).

Anomalocardia brasiliana Gmelin. Op Curacao door Coomans verzameld, op Aruba vrij talrijk bij Malmok en Baby-beach (Beerman).

Transennella cubaniana Orbigny. Westpunt (Coomans).

Tivela abaconis Dall. 1 klep van St.Michiel (v.Veldhoven), ook Coomans heeft kleppen van Curacao.

Tivela trigonella Lamarck. (Zie Dall, 1902). 3 kleppen 12 x 9,5 x 5 mm van Malmok en Pova Beach, Aruba (Buijse); in- en uitwendig wit met bruine plekken. 1 klep 9 x 7 x 4 mm van Klein-Curacao (Buijse); in- en uitwendig wit met alleen bij de umbo een paar kleine bruine streepjes.

Tivela spec. 1 klep 12 x 9,5 x 5mm van Pova Beach, Aruba en 1 klep 15 x 10 x 6 mm van Simpson-Bay, St.Maarten (Buijse). Beide zijn uitwendig wit met bruine zigzag lijnen; die van Aruba is inwendig wit met een paar bruine plekjes; die van St.Maarten voor $\frac{3}{4}$ bruin met alleen langs de benedenrand wit.

Pitar albida Gmelin. Vrij algemeen, o.a. Spaanse Water en Fuikbaai. Grote soort, tot 57 mm.

Pitar fulminata Menke. Vrij algemeen, oa. Awa di Oostpunt en Fuikbaai. Door een, zij het gering, verschil in vorm

zijn ook verbleekte ex. van deze soort van de vorige te onderscheiden. Bij P.albida vermelden Warmke & Abbott (1961) "Lunule narrow and elongate" en vermeldt McLean (1951) "blunt pallial sinus". Bij P.fulminata geven W. & A. op "Lunule very large and outlined by an impressed line" en zegt McLean "pallial sinus acute". Merkwaardigerwijs hebben onze beide soorten gelijke lunules en sinuslijnen.

Pitar dione Linné. 1 ex. verzameld door Kroes; door CdJ gezien, dat een visser een ex. uit de Piscadera-binnenbaai haalde.

Gouldia cerina C.B. Adams. Vrij algemeen in ondiep water.

Macrocallista maculata Linné. Vrij algemeen, hoewel weinig gevonden, daar hij diep in het zand leeft, tot 15 cm diep (CdJ). Bij het uitdiepen van het Schottegat en van het Rifwater op Aruba zijn er vrij veel tevoorschijn gekomen.

Callista eucymata Dall. Zie Abbott (1954). Uit gruis van de St.Michielsbaai verzameld door Zaneveld (Carmabi).

Familie Petricolidae

Petricola lapicida Gmelin. Algemeen in koraal.

Familie Tellinidae

Tellina radiata Linné. Algemeen in zee, in zand; ook de witte vorm, bekend als T.unimaculata Lamarck, is algemeen.

Tellina laevigata Linné. Minder algemeen in zand in zee, o.a. Porto Marie en Lagoen; Playa, Bonaire.

Tellina listeri Röding. Algemeen in zand, zowel in binnenbaaien als in zee; o.a. Spaanse Water.

Tellina caribaea Orbigny. Vrij algemeen in binnenbaaien, o.a. Fuikbaai en Spaanse Water; Lac, Bonaire.

Tellina candeana Orbigny. 2 kleppen (Mevr. Stil, KdJ)

Tellina mera Say. Losse kleppen Boca Playa Canoa, Schottegat; Sorobon, Bonaire.

Tellina sybaritica Dall. Algemeen in binnenbaaien en in zee.

Tellina magna Spengler. 1 ex. op het strand zuid van Malmok, Aruba, na orkaan in 1954 (De Man).

Tellina alternata Say. Herkenbaar aan regelmatige sculptuur.
Uit opspuiting Schottegat (Krumperman).

Tellina lintea Conrad. (zie McLean, 1951). Vrij talrijk in
Fuikbaai.

Tellina angulosa Gmelin. (zie McLean, 1951). Vrij algemeen,
o.a. uit opspuiting Schottegat en uit St.Jorisbaai.

Tellina guildingii Hanley. (zie McLean 1951). 1 ex. van
37 x 19 x 8 mm met 7 radiale banden, waarvan de
gele kleur vlakbij de schelprand in rose overgaat
(coll. KdJ).

Arcopagia fausta Pulteney. Algemeen in zand.

Strigilla carnaria Linné. Veelvuldig op Aruba's Z.W.kust,
hangend in rood wier, vnl. in de maanden februari,
maart en april. Het dier is donkergrijs van kleur
(De Man).

Strigilla mirabilis Philippi. Meerdere ex. uit zand in
Knipbaai en Barbara-beach (Spaanse Water).

Quadrans lintea Conrad. 1 klep uit opspuiting St.Jorisbaai
 $8\frac{1}{4}$ x 5 x 3 mm (KdJ).

Macoma constricta Bruguière. Boca Grandi, dood (P.Creutzberg).

Macoma pseudomera Dall & Simpson. Vrij algemeen, o.a. Fuik-
baai, Spaanse Water, Schottegat en Sorobon, Bonaire.

Macoma tenta Say. Vrij algemeen, o.a. Fuikbaai.

Macoma brevifrons Say. Vrij algemeen, o.a. Fuikbaai.

Apolymetis intastriata Say. Algemeen, talrijk in Awa di
Oostpunt.

Familie Semelidae

Semele proficua Pulteney. Vrij algemeen in ondiep water in
binnenbaaien. Ongeveer de helft der exemplaren
vertoont de radiale strepen van de kleurvorm
radiata Say.

Semele purpurascens Gmelin. 1 klep (Buijse).

Semele nuculoides Conrad. 1 klep Daaibooibai (Krumperman)
en 1 klep St.Jorisbaai (K.d.J.).

Cumingia antillarum Orbigny. Vrij algemeen uit dregging.

Abra aequalis Say. Op 2 dm diepte onder steen in Sta.Martha-
binnenbaai enkele ex.; Daaibooibai op 6 m diepte
onder steen 1 ex.

Abra lioica Dall. Vrij algemeen op Bonaire onder stenen in zand (Krumperman); op Curacao slechts 1 klep (K.d.J.).

Familie Donacidae

Donax denticulatus Linné. Aruba's Westkust, doch niet erg algemeen.

In februari 1964 vond het echtpaar Beerman dicht bij het A.C.hotel een kolonie van 46 ex. Nadien hebben zij ze niet meer levend gevonden.

Familie Sanguinolariidae

Asaphis deflorata Linné. Algemeen in ondiep water; talrijk in de St.Jorisbaai. Op Aruba enkele kleppen bij Savaneta en Babyлагоen.

Tagelus divisus Spengler. Algemeen. Talrijk in opgespoten zand uit binnenbaaien.

Tagelus plebeius Solander. Minder algemeen. In opgespoten zand uit binnenbaaien.

Heterodonax bimaculatus Linné. Lac, Bonaire, 1 klep (KdJ).

Familie Solenidae

Solecurtus cumingianus Dunker. Kleppen uit opspuiting Schottegat (Coomans).

Familie Mactridae

Mactra fragilis Gmelin. Vrij algemeen in binnenbaaien.

Familie Mesodesmatidae

Ervilia concentrica Gould. Algemeen uit dreggingen. De iets platter en regelmatig gevormde E.nitens kennen we wel van St.Maarten, maar (nog) niet van de Benedenwindse Eilanden.

Familie Corbulidae

Corbula aequivalvis Philippi. Algemeen in zanderige bodem in binnenbaaien.

Corbula caribaea Orbigny. Algemeen in zanderige bodem in binnenbaaien.

Corbula contracta Say. Algemeen in binnenbaaien in zanderige bodem; van vorige soort te onderscheiden doordat ze platter is, een dunnere schelp heeft en een lichter scharnier.

Familie Gastrochaenidae

Gastrochaena hians Gmelin. Vrij algemeen in zacht koraal.

Familie Pholadidae

Martesia cuneiformis Say. Algemeen in dood hout aan de Noordkust.

Martesia striata Linné. Zeer algemeen in dood hout aan de Noordkust en in steigers in de St.Jorisbaai.

Familie Teredinidae

Teredo fulleri Clapp. Zie v.B.J., 1927, p. 26.

Teredo reynei Bartsch. Zie v.B.J., 1927, p. 26.

Teredo bipartita Jeffreys. Zie v.B.J., 1927, p. 27.

Familie Lyonsiidae

Lyonsia beana Orbigny. 1 ex. in spons in Spaanse Water (Buijse), enkele dood uit Spaanse Water en Fuikbaai.

Familie Periplomatidae

Periploma inaequalvis Schumacher. Zie Abbott, 1954, blz. 473. In november 1965 op een strandgedeelte van + 20 m bij Punta Braboe op Aruba vele losse kleppen, in zee in zeer ondiep water 20 levende ex. Na maart 1966 deze soort daar niet meer gevonden (De Man).

ORDE SEPTIBRANCHIA

Familie Verticordiidae

Verticordia ornata Orbigny. Aan Coomans bekend uit Piscadera binnenbaai.

KLASSE CEPHALOPODA

Familie Spirulidae

Spirula spirula Linné. De lege schelp wordt op de Noordkust in grote aantallen aangetroffen. Het levende dier moet op honderden meters diepte gezocht worden.

Familie Loliginidae

Sepioteuthis sepioidea Blainville. Zie Adam, 1937. De inwendige hoornige, zeer fragiele schelp heeft een V-vormige dwarsdoorsnede; 2 schelpen aan Curacao's Zuidkust (C.d.J.) en 1 schelp van 24 cm in

Babylagoen, Aruba (Beerman).

Voor de soorten van de andere families van deze klasse wordt verwezen naar Adam, 1937.

KLASSE AMPHINEURA

Familie Cryptoplacidae

Acanthochitona pygmaea Pilsbry. 1 ex. uit holte in koraal op $1\frac{1}{2}$ m diepte in het Spaanse Water (KdJ).

Acanthochitona hemphilli Pilsbry. Meerdere ex. op dood Porites koraal.

Acanthochitona spiculosa Reeve. Enkele ex. in de branding op steen op Bonaire (Krumperman); Nierstrasz, 1927, vermeldt 5 ex. op Porites furcata in het Spaanse Water. Heeft prachtige, op witte zijde gelijkende tuften borstels.

Familie Ischnochitonidae

Ischnochiton papillosus C.B. Adams. 1 ex. van 12 mm, grijs met roodbruine vlekken op de rug, gordel afwisselend grijs en donker (Buijse); 1 ex. op Rhizophora-wortel in Lagoen op Bonaire (W.H.).

Ischnochiton limaciformis Sowerby. 1 ex. bij Punta Braboe, Aruba (W.H.).

Ischnochiton striolatus Gray. Algemeen, onder tegen Porites koraalstenen.

Familie Chitonidae

Chiton tuberculatus Linné. Zeer algemeen onder tegen gladde stenen in ondiep, sterk bewegend, water.

Chiton squamosus Linné. Zeer algemeen op rotsen in de branding boven de waterlijn. Van oude ex. is de sculptuur door verwerking nagenoeg geheel verdwenen.

Chiton marmoratus Gmelin. Zeer algemeen op rotsen in de branding.

Chiton viridis Spengler. Nierstrasz, 1927, vermeldt 1 ex. uit de Spaanse Baai.

Acanthopleura granulata Gmelin. Zeer algemeen op en onder stenen in de getijzone; alleen de zeer jonge ex. hebben een mooie gave sculptuur, oudere ex. zijn sterk verweerd.

Volgens Coomans, 1959, wordt speciaal deze soort
gegeten.

Tonicia schrammi Shuttleworth. Minder algemeen; op Porites-
koraal op 3 m diepte bij Vaersenbaai en San Juan.

KLASSE SCAPHOPODA

Familie Siphonodentaliidae

Cadulus quadridentatus Dall. Vrij algemeen, uit dreggingen
in het Spaanse Water en St.Michielsbaai, 1 ex.
Rodgersbeach, Aruba.

Familie Dentaliidae

Dentalium semistriolatum Guilding. 1 ex. van St.Michiels-
baai (KdJ), 2 ex. Malmok-Zuid, Aruba (De Man).

Dentalium antillarum Orbigny. Algemeen; uit dreggingen in
het Spaanse Water en bij Sta.Martha in zee. Massaal
in modderig koraalzand in Piscadera-binnenbaai aan
de voet van de Jack-Everts, samen met Chione
cancellata op ongeveer 3 m diepte (Verdonk).
Op Aruba bij Malmok-Zuid en Rodgersbeach.

Data on Molluscs of Curacao, except for the
Marine Gastropods

Summary

Data collected by Dutch amateur malacologists have been compiled. This paper, and the publication on Marine Gastropods of Curacao (1965), give together a more or less complete survey, up till 1966, of the molluscs found on and around the Island of Curacao down to a depth of about 10 metres, dredgings not having been made. Gastropods and Cephalopods without a shell have not been included. This compilation does not pretend to be of scientific exactitude but may be a help to anyone interested in Curacao molluscs. All specimens mentioned have been found alive unless stated "dood" (= dead) or "klep" (= valve). Locations refer to Curacao unless another island is mentioned. Centre of documentation is the Caribbean Marine Biological Institute, Piscaderabaai, Curacao, Netherlands Antilles.

Geciteerde literatuur

- ABBOTT, R.T., 1954
American Seashells. Van Nostrand Co. Princeton
N.J. U.S.A.
- ADAM, W., 1937
Céphalopodes des Iles Bonaire et Curacao.
Capita Zoologica, 8, part 3, p. 1-29.
- BAKER, H.B., 1924
Land and Freshwater Molluscs of the Dutch Leeward
Islands.
Occ. Pap. Mus. Zool. Michigan 152, p. 1-159.
- * BENTHEM JUTTING, T. VAN, 1925
On a Collection of non-marine Mollusca from
Curacao. Bijdragen Dierkunde 24, p. 25-32.
- * In de tekst geciteerd als v.B.J.

- BENTHEM JUTTING, T. VAN, 1927
Marine Molluscs of the Island of Curacao.
Bijdragen Dierkunde 25, p. 1-36.
- BOEKE, J., 1907
Rapport betreffende een voorlopig onderzoek naar
de toestand van de Visscherij en de Industrie van
Zeeproducten in de Kolonie Curacao. Den Haag.
201 pp.
- COOMANS, H.E., 1959
Rapport betreffende het economisch gebruik van
weekdieren van de Nederlandse Antillen. Curacao,
(mimeogr.) 60 pp.
- DALL W.H., 1902
Synopsis of the family Veneridae of the North
American recent species. Proc. U.S. Nat.Mus. 26.
- HAAS, F., 1960
Caribbean Land Molluscs: Vertiginidae.
Stud. Fauna Curacao 10, p. 1-17.
- , 1962
Caribbean Land Molluscs: Subulinidae and
Oleacinidae.
Stud.Fauna Curacao 13, p. 49-60.
- JOHNSONIA 1941 - 1966
Monographs of the Marine Mollusca of the Western
Atlantic.
Mus. Comp. Zoology, Cambridge, Mass. U.S.A.
- JONG, K.M. DE & KRISTENSEN, I., 1965
Gegevens over Mariene Gastropoden van Curacao.
Corresp.blad Ned. Malac.Ver., Suppl. 1965, 56 pp.
- McLEAN, R.A., 1951
The Pelecypoda or Bivalve Mollusks of Porto Rico
and the Virgin Islands. Scient. Survey of Porto
Rico and the Virgin Islands 17, p. 1-183.
The New York Academy of Sciences, New York.
- NIERSTRASZ, H.F., 1927
Chitonida (in: Bijdragen tot de kennis der fauna
van Curacao). Bijdragen Dierkunde 25, p. 162-163.
- PILSBRY, H.A., 1901
Manual of Conchology, 2, vol. 14.

- USTICKE, G.W.N., 1959
A Check List of the Marine Shells of St.Croix,
U.S. Virgin Islands with Random Annotations.
Privately printed. 90 pp.
- VENMANS, L.A.W.C., 1963
Caribbean Land Molluscs: Streptaxidae.
Stud. Fauna Curacao 14, p. 41-76.
- * WAGENAAR HUMMELINCK, P., 1940
A survey of the mammals, lizards and mollusks.
Stud. Fauna Curacao 1, p. 59-108.
-
- , 1963
Curacaose malacologische problemen.
Corresp.blad Ned. Malac. Ver. 102, p. 1056-1063.
- WARMKE, G.L. & ABBOTT, R.T., 1961
Caribbean Seashells. Livingston Publ.Co.,
Narberth, Penna, U.S.A.
- WEISBORD, NORMAN E., 1964
Late cenozoic pelecypods from Northern Venezuela.
Bull.Amer.Paleont. 45, nr. 204. Paleontological
Research Institution, Ithaca, New York, U.S.A.
- ZILCH, A., 1959 - 1960
Gastropoda, Teil 2, Euthyneura.
In: O.H. Schindewolf, Handbuch der Paläozoologie.
Gebrüder Borntraeger, Berlin-Nikolassee.

INDEX VAN FAMILIES EN GESLACHTEN

Abra	26	Cardita	20
Acanthochitona	29	Carditidae	20
Acanthopleura	29	Cecilioides	11
Aequipecten	18	Cerion	13
Alcadia	9	Cerionidae	13
Americardia	23	Chama	21
Anadara	15	Chamidae	21
Anodontia	21	Chione	24
Anomalocardia	24	Chiton	29
Anomia	19	Chitonidae	29
Anomiidae	19	Chlamys	17
Antigona	23	Chondrinidae	11
Apolymetis	26	Chondropomidae	9
Arca	15	Cistulops	9
Arcidae	15	Codakia	21
Arcopagia	26	Coralliophaga	20
Arcopsis	15	Corbula	27
Asaphis	27	Corbulidae	27
Atrina	17	Crassatellidae	20
Barbatia	15	Crassinella	20
Basterotia	22	Crassostrea	19
Botula	16	Cryptelasmus	12
Brachidontes	16	Cryptoplacidae	29
Brachipodella	14	Cumingia	26
Bulimulidae	13	Dentaliidae	30
Cadulus	30	Dentalium	30
Callista	25	Diplodonta	20
Cardiidae	23	Diplodontidae	20

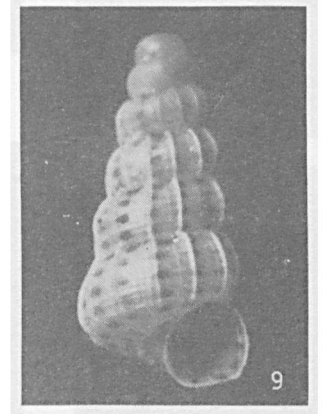
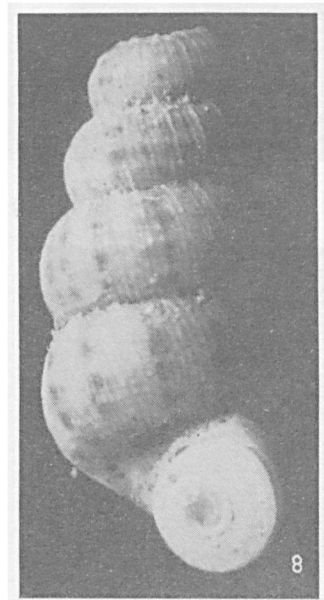
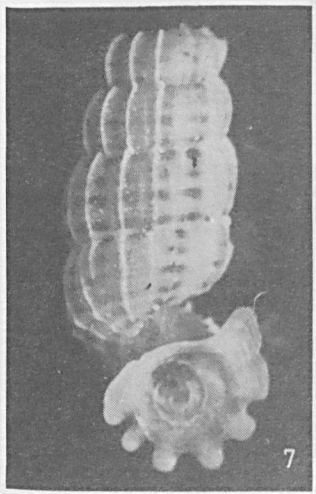
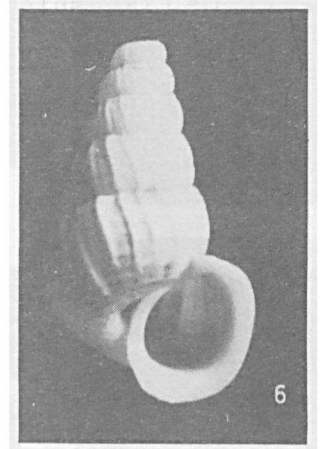
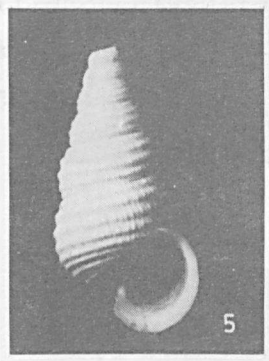
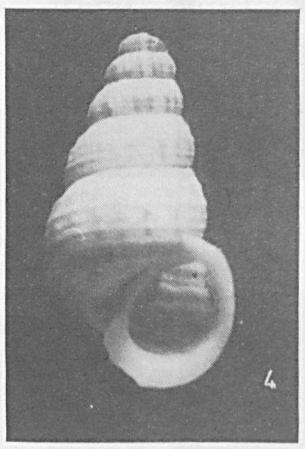
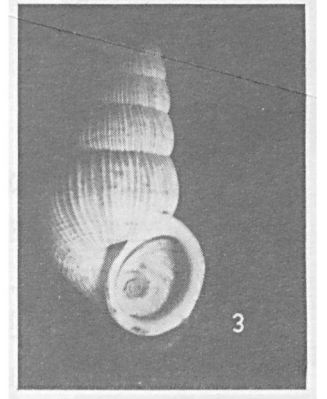
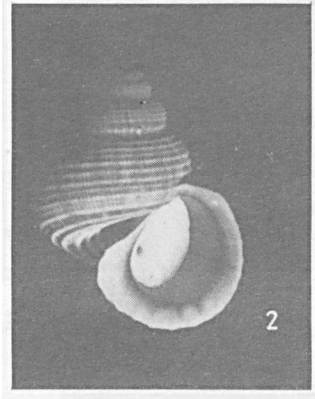
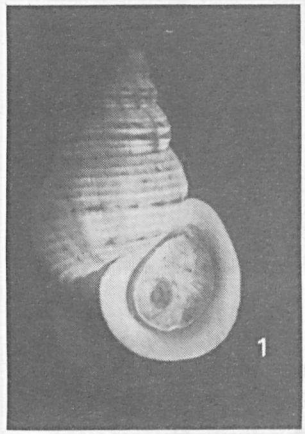
Divaricella	21	Lithophaga	16
Donacidae	27	Loliginidae	28
Donax	27	Lucidella	9
Drymaeus	13	Lucina	20
Echinochama	22	Lucinidae	20
Ervilia	27	Luntia	12
Erycina	22	Lyonsia	28
Erycinidae	22	Lyonsiidae	28
Euconulidae	13	Lyrodes	9
Férussaciidae	11	Lyropecten	18
Gastrochaena	28	Macoma	26
Gastrochaenidae	28	Macrocallista	25
Gastrocopta	11	Mactra	27
Glycymerididae	15	Mactridae	27
Glycymeris	15	Martesia	28
Gouldia	25	Mesodesmatidae	27
Gulella	14	Microceramus	14
Guppya	13	Modiolus	16
Helicinidae	9	Musculus	16
Heterodonax	27	Mytilidae	16
Hydrobiidae	9	Neosubulina	12
Ischnochiton	29	Nucula	15
Ischnochitonidae	29	Nuculidae	15
Isognomon	16	Odontostomidae	13
Isognomonidae	16	Opeas	12
Laevicardium	23	Orthalicidae	13
Lamellaxis	12	Orthalicus	13
Leptinaria	12	Ostrea	19
Licina	9	Ostreidae	19
Lima	18	Papyridea	23
Limidae	18	Pecten	17

Pectinidae	17	Siphonodentaliidae	30
Periploma	28	Solecurtus	27
Periplomatidae	28	Solenidae	27
Petricola	25	Spirula	28
Petricolidae	25	Spirulidae	28
Phacoides	21	Spondylidae	18
Pholadidae	28	Spondylus	18
Physa	10	Stoastomops	9
Physidae	10	Streptaxidae	14
Pinctada	17	Streptaxis	14
Pinna	17	Strigilla	26
Pinnidae	17	Subulina	12
Pitar	24	Subulinidae	12
Planorbidae	10	Succineidae	11
Planorbis	10	Succinea	11
Plicatula	17	Tagelus	27
Plicatulidae	17	Tellina	25
Pododesmus	19	Tellinidae	25
Polygyridae	12	Teredinidae	28
Potamopyrgus	9	Teredo	28
Pseudochama	22	Thysanophora	12
Pteria	17	Tivela	24
Pteriidae	17	Tomigerus	13
Pupillidae	11	Tonica	30
Pupoides	11	Trachycardium	23
Pycnodonte	18	Transennella	24
Quadrans	26	Trapeziidae	20
Sanguinolariidae	27	Tudora	9
Semele	26	Urocoptidae	14
Semelidae	26	Vaginulus	3
Sepioteuthis	28	Veneridae	23

Verticordia	28
Verticordiidae	28

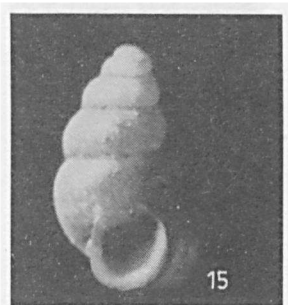
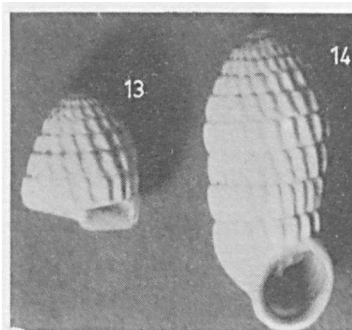
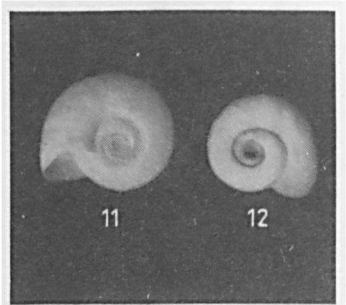
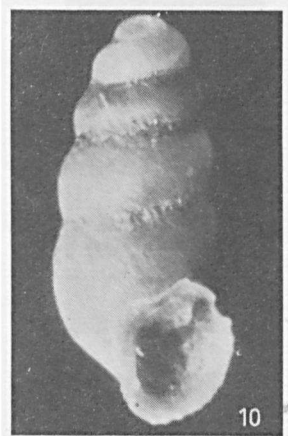
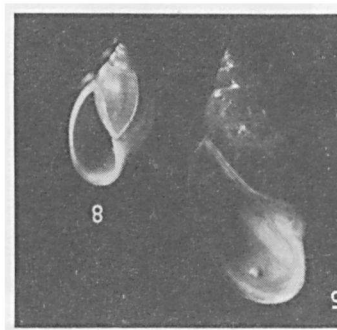
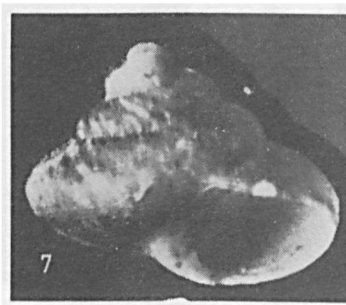
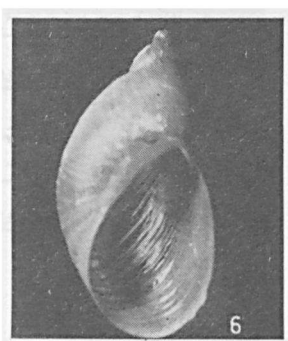
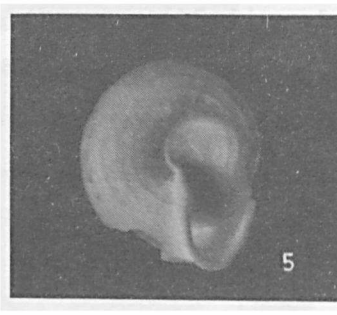
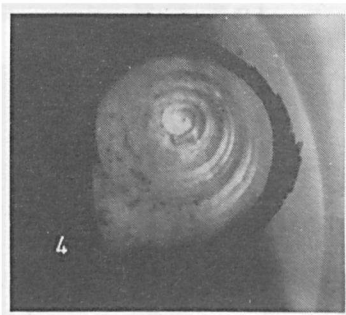
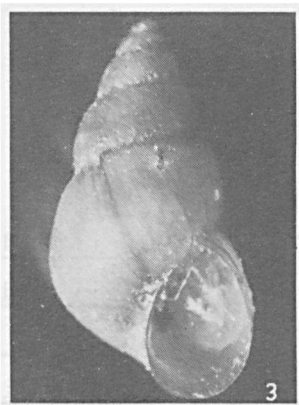
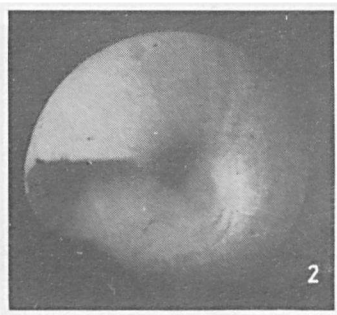
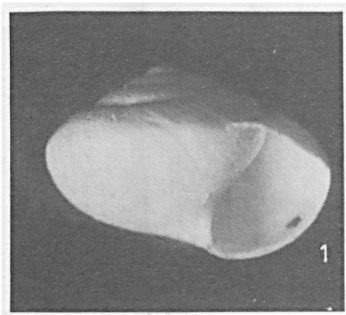
Plaat 1

- fig. 1 Tudora megacheilos megacheilos Potiez & Michaud,
19 mm, p. 9.
- 2 Tudora megacheilos pilsbryi H.B. Baker, 18 mm, p.9.
- 3 Tudora aurantia Wood, 18 mm, p. 10.
- 4 Tudora rupis rupis H.B. Baker, 15 mm, p. 10.
- 5 Tudora rupis hatoensis Wagenaar Hummelinck, 15 mm, p.10.
- 6 Tudora rupis muskusi H.B. Baker, 15 mm, p. 10.
- 8 Tudora maculata H.B. Baker, 9 mm, p. 10.
- 7,9 Cistulops raveni Crosse, adult 8 mm, juv. 5 mm, p. 9.

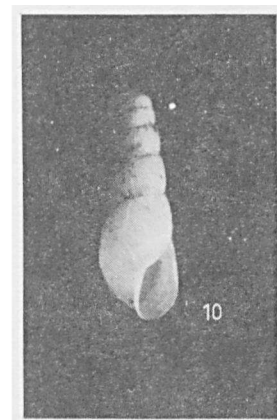
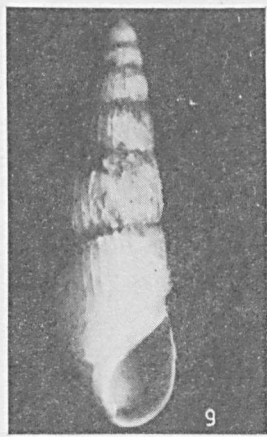
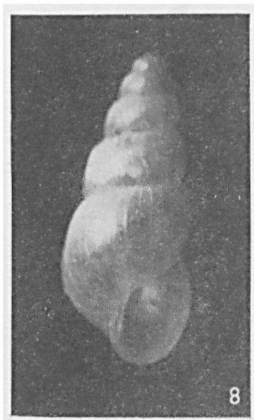
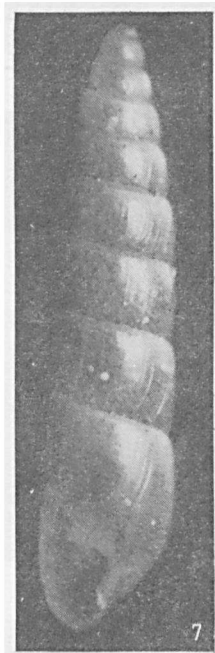
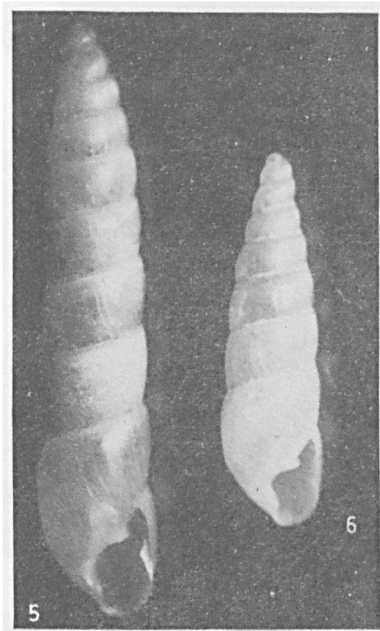
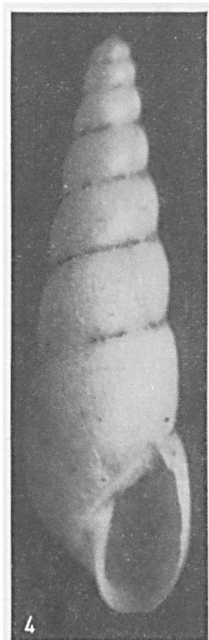
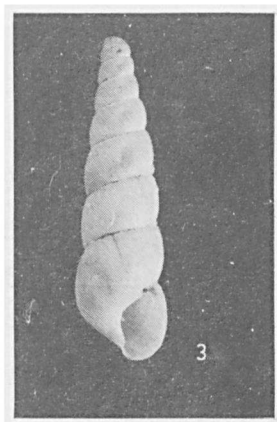
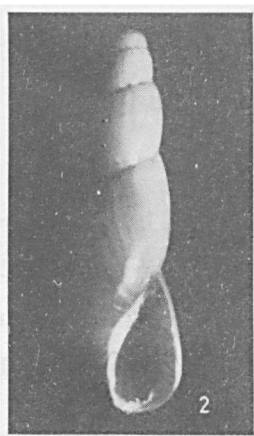
Plaat 2

- fig. 1,2 Alcadia dysoni Pfeiffer, 7 mm, p. 9.
3 Lyrodes parvulus Guilding, 4 mm, p. 9.
4,5 Lucidella lirata Pfeiffer, $4\frac{1}{2}$ mm, p. 9.
6 Succinea barbadensis Guilding, 12 mm, p. 11.
7 Stoastomops walkeri H.B. Baker, $2\frac{1}{2}$ mm, p. 9.
8,9 Physa cubensis Pfeiffer, 7 en 13 mm, p. 10.
10 Gastrocopta curacoana Pilsbry, 2 mm, p. 11.
11,12 Planorbis circumlineatus Shuttleworth, 12 mm, p. 10
13,14 Cerion uva Linné, juv. 12 mm, adult 25 mm, p. 13.
15 Pupoides marginatus Pfeiffer, 5 mm, p. 11.

Plaat 3

- fig. 1 Cecilioides consobrina Orbigny, 2 mm, p. 11.
2 Cecilioides gundlachi Pfeiffer, 5 mm, p. 11.
3 Subulina octona Bruguière, 15 mm, p. 12.
4 Lamellaxis gracilis Hutton, 11 mm, p. 12.
5,6 Leptinaria gloynii Gibbons, 11 mm, p. 12.
7 Cryptelasmus canteroiana Pfeiffer, 12 mm, p. 12.
8 Lamellaxis micrus Orbigny, 6 mm, p. 12.
9 Leptinaria insignis E.A. Smith, 5 mm, p. 12.
10 Opeas pumilum Pfeiffer, 5 mm, p. 12.

Plaat 4

- fig. 1,2 Thysanophora crinita Fulton, 3 mm, p. 12.
3,4 Thysanophora vanattai H.B. Baker, $2\frac{1}{2}$ mm, p. 12.
5 Drymaeus virgulatus Férussac, 28 mm, p. 13.
6,7 Tomigerus cumingi Pfeiffer, 6 mm, p. 13.
8,9 Brachypodella raveni Crosse, adult 7 mm, juv. 5 mm,
p. 14.
10 Microceramus bonairensis E.A. Smith, 8 mm, p. 14.
11 Gulella bicolor Hutton, 6 mm, p. 14.

